

VIDEN OM

Nationalt Risikobillede (NRB)

Er din virksomhed kalibreret?

Beredskabsstyrelsens opdaterede Nationale Risikobillede (NRB) udkom primo 2022. Det udkommer hvert femte år, og denne udgave er en revidering af risikobilledet fra 2017.

Denne seneste revidering beskriver 14 hændelser, som de mest kritiske og relevante at beskæftige sig med i forhold til forebyggelse, planlægning, afhjælpning:

- Hedebølger og tørke
- Storme og orkaner
- Oversvømmelser
- Ekstremregn
- Højvirulente sygdomme
- Husdyrsygdomme
- Vand- og fødevarebårne sygdomme
- Nukleare ulykker
- Ulykker med kemiske stoffer
- Maritime ulykker
- Transportulykker
- Cyberhændelser
- Terrorhandlinger (Læs mere om PET's Vurdering af Terrortruslen i Danmark)
- Rumhændelser

Dette er ikke en udtømmende liste, men skal læses som et generelt inspirationskatalog over situationer, der kan true danske myndigheder, institutioner og virksomheder.

Vi kender ikke fremtidens udfordringer, og kan ikke sige, hvad der kommer til at stresse vores sammenhængskraft næste gang, men dette er et godt udgangspunkt.

I arbejdet med risikoidentifikation kan man derfor blive inspireret og lade hændelserne supplere virksomhedens egne overvejelser om kriser. Enhver robust organisation bør derfor tage afsæt i NRB ved udarbejdelse og opdatering af egen beredskabsplan.

Ud over de beskrevne hændelser er der en nogle vigtige emner, hvor NRB ikke er aktuel. Det drejer sig om følgende:

- Hændelser som håndteres af det "daglige beredskab" – f.eks. en storbrand, der håndteres lokalt.
- Krig i udlandet, som påvirker danske interesser indirekte
- Jordskælv eller vulkanudbrud, der påvirker danske interesser og infrastruktur indirekte
- Specifikke terrorscenarier (biologiske, radiologiske mm.)

Aktuelt kan det nok undre at krig ikke er med, som en risiko. Det er der flere forklaringer på:

- Krig er en meget generel form for trussel og ses i denne kontekst ikke som en selvstændig trussel, men snarere som indeholdende flere enkelte trusler (nukleare hændelser, terrorhandlinger mm.)
- Eksistentielle trusler, som f.eks. også klimakrisen har et længere perspektiv end fem år, og er ikke omfattet
- Forsvarets Efterretningstjeneste er myndighed (udgiver ikke-klassificerede trusselsvurderinger)

Helhedsorienteret beredskabsplanlægning

Styrelser, regioner og kommuner er efter beredskabsloven forpligtet til at udarbejde en beredskabsplan.

Men også for private virksomheder er det en god idé at udarbejde en sådan plan for at sikre den fortsatte drift under en krise – dette gælder i særdeleshed for virksomheder, hvis drift er samfundskritisk. Se mere om Helhedsorienteret beredskabsplanlægning her.

"Plans are nothing; planning is everything"
Dwight D. Eisenhover

For virksomheder giver det mening at tage udgangspunkt i NRB. Men vigtigst er det at tænke risiko i forhold til virksomhedens eget risikobillede, som dog naturligvis kan være påvirket af de nationale forhold.

I arbejdet med helhedsorienteret beredskabsplanlægning arbejdes der med syv områder, som sikrer, at man kommer hele vejen rundt:

- (Ledelse)
- Beredskabsplaner
- Planlægningsgrundlag
- Forebyggelse
- Uddannelse
- Øvelser
- Evalueringer

Ledelse: For at sikre at området bliver prioriteret skal ledelsen ville det. Ledelsen kan vælge at uddelegere opgaven, men skal formidle prioritering af sikkerhed, hvis det skal lykkes.

Beredskabsplaner: Beredskabsplanen beskriver den overordnede krisestyring under krisen og generelle procedurer. Planen tager udgangspunkt i kerneopgaver, som er ens i enhver krise, og beskriver de overordnede opgaver under krisen indtil driften er genoprettet.

Planlægningsgrundlag: Identifikation af kerneopgaver – hvad skal for alt i verden virke? Hvad er virksomhedens eksistensgrundlag. Og hvad kan true det? Og sidst, men ikke mindst: Hvordan har vi sikret os imod dette?

Forebyggelse: Hvad kan vi gøre for at undgå kritiske ulykker eller reducere konsekvenserne af ulykker? Hvor giver det bedst mening af forebygge? Hvad har vi allerede gjort for at undgå eller begrænse kriser?

Uddannelse: Hvilke kompetencer skal vi have? Hvem skal uddannes? Hvilke roller og kompetencer? Hvor tit skal vi vedligeholdes?

Øvelser: Hvad skal øves? Hvem skal øve? Hvordan skal der øves? Det er vigtige overvejelser i forhold til at gøre øvelser realistiske men samtidige vedkommende og udviklende.

Man kan ikke træne alt på én gang, så det er vigtigt at vælge på baggrund af et grundigt kendskab til virksomhedens prioriteter.

Evalueringer: Allerede i planlægningsfasen bør evalueringsformen og det forventede udbytte af øvelsen ligge klart. Deltageren bør føle sig tryg ved en evaluering, som ikke bør handle om at udstille deltageren, men at udvikle organisationen. Læringen skal fastholdes skriftligt og bruges i revideringen af de øvrige punkter.

Det er særligt på de sidste tre parametre, hvor man bør lave en indsats. Erfaringen fra krisestyring viser, at de relevante personer ikke kender deres roller i en krise.

Dette bløde område er vigtigt for at slutte ringen og gøre planen vedkommende og brugbar.

AF ULRIK STREHLE, EVENT SAFETY
APRIL 2022